

Érdemes volt!

Gondolatok az egri ezüstérem után

Az elmúlt ősszel elterjedt a hír: a Szegei Orvostudományi Egyetem Művészeti Együttesének néptánc csoportja megszűnik, mert az együttes új gazdája, az egyetemi KISZ-Bizottság az előző évek látszólag eredménytelen munkája után nem lát reményt arra, hogy a tánc csoport támogatásával olyan ügyet szolgálja, amely érdemes erre a szolgálatra. Végül is akadtak lelkes pártfogók, akik az előzmények ellenére is merészen vállalták a felelősséget és egyéves próbaidőt kapva tovább működhetett az együttes.

Az izzadság-szagú próbak, a dolgok hetek után érkeztek el a Felsőoktatási Intézmények Országos Folklor Fesztiváljára április 6. és 8. között Egerben. Aztán felgördült a függöny a Gárdonyi Géza Színházban, s a Kerek—Lutor: Rondó lányoknak című szám végén spontán csattant fel a közönség vastapsa. Majdnem két órát kell várni, amíg újra színpadra lép az együttes. A műsor: Kerek—Lutor: Sarkantyús csárdás. S az eredmény: megint hibátlan tánc, újra vastaps.

Szerdán délelőtt a zsűri értékelte a látottakat. Ekkor állították össze a délutáni gála műsorát is. Az összesen bemutatott 80 táncból 13-at hívtak meg, nyitó számként a SZOTE sarkantyús csárdását!

Szinte pillanatok alatt kell a csoport tagjait szálláshelyekről, városnéző sétákról összemágnesezni, hiszen a gála színpadi próbájánál is miénk az első hely. Még nem tudunk betelni a délutáni megtisztelő és elismerést jelentő fellépés örömeivel, amikor meghalljuk az újabb hírt: a TV híradó a már látott próba alapján felvétel kíván készíteni.

9-en este a TV híradóban láthatott bennünket az ország, s az a sajnálatos tévedés igazán nem rajtunk múlott, hogy a képernyőn a következő felirat látszott: József Attila Tudományegyetem Szegei. S akik személyesen nem ismertek fel bennünket, vagy nem ismerik a SZOTE tánc csoportjának tagjait, higgyék el, hogy mi voltunk!

És aztán jött az ünnepélyes díjkiosztás és a gála:

A zsűri asztala mögött emelvény s rajta élő tabló a legjobban szereplő csoportok képviselőiből. A 25 résztvevő együttes között 6 arany, 4 ezüst, 11 bronz fokozatot oszt el a zsűri, s az ezüstök felsorolásánál elsőként hangzik fel: Szegei Orvostudományi Egyetem! Népdalok a Tavernában, kirándulás egy Szépasszony-völgyi pincébe, végig nagyon jó hangulat, mindig példásan fegyelmezett magatartás az egész delegáció részéről és még sok-sok apróság egészíti ki a négy nap történetét.

És végül még néhány gondolat. E helyről is elismerés és köszönet az együttes koreográfusának, Lutor Gyula tánc tanárnak, aki ezúttal is bebizonyította, hogy felveszi a versenyt az ország legjobb szakembereivel. És ugyanígy köszönettel kell adoznunk a zenekar vezetőjének, a remek hangszerezést elkészítő Kerek Attilának is. Meg kell köszönnünk a részvétel lehetőségét mindazoknak, akik ezt lehetővé tették; a támogatást, az anyagi segítséget egyetemünk vezetőségének; a sok szervezési fáradságot, a minden igényt kielégítő vezetést.

Legvégül pedig egy kérdés: vajon az egri ezüst csillogásánál érzik-e már az illetékesek, hogy érdemes volt „megkegyelmezni” az egyetemi tánc csoportnak, s növekedett-e a bizalom irántunk?

TÓTH JÁNOS V. OH.

„Tavasz Magyarországon”

Április 13-án, este a Magyar Írók Szövetsége délmagyarországi csoportja, a Szegei Tanárképző Főiskola és a Bartók Béla Művelődési Központ „Tavasz Magyarországon” címmel irodalmi estet rendezett felszabadulásunk 25. évfordulója alkalmából.

Hegedűs András, a Tanárképző Főiskola igazgatója bevezetőjében hangsúlyozta, hogy a magyar írók és költők legjobbjai mindig a nemzet, a nép mellett álltak és állnak, így lehet „az irodalom a lélek kenyere, a folszabadult lélek élettője”.

A műsor első részében Pilinszky János, Kassák Lajos, Erdélyi József, Ilyés Gyula, Vas István, Garai Gábor, Simon István és Illés Béla egy-egy alkotását, valamint Darvas József „Város az ingoványon” c. művének részletét hallhattuk, Balogh Emese, Bodor Tibor, Bicskey Károly, Gordon Zsuzsa, Kovács János és Stefanik Irén előadásában.

A műsor második részében az esten megjelent Sánta Ferenc József Attila-díjas író és Benjámin László Kossuth-díjas költő olvasott fel műveiből.

Mocsár Gábor, Váci Mihály, Németh László, Veres Péter alkotásait ugyanúgy a Szegei Nemzeti Színház tagjai olvasták fel. A műsort Vass Károly rendezte.

T. KOVÁCS JUDIT

Költők, hova indultok szüntelen?

Április 14-én, a költészet napja alkalmából irodalmi estet rendeztek a November 7. Művelődési Központban. Az esten résztvevő költőket Mocsár Gábor József Attila-díjas író mutatta be a beat-zenekarokéval szímban és lelkesedésben is vetélkedő közönségnek.

Az „Első ének”, a „Költők egymás közt” és az „Elérhetetlen föld” című antológiákat reprezentáló költők a Paál István rendezte műsor első felében újabb verseikből mondtak el néhányat. Alkotásaik között — nemcsak a műsor alapján — egyetlen értékvonalat lehet és kell meghúznunk. Apáti Miklós, Szepesi Attila, Utassy József, Veress Miklós költői kvalitásai ugyanis nem engedik meg, hogy költészetüket bármily ürüggyel is azonos szintre helyezzük Kiss Anna, Kiss Benedek, Kovács István, Mezey Katalin, a jó értelmű középiskolákban ugyan sokkal nagyobb értéket képviselő verseivel. Nem arról van szó, mintha az utóbbiakról bárki is elvitathatná a költői rangot. Felelősen nagykérdésnek tartjuk a Délmagyarország kritikusanak sommas ítéletét, aki imígyen vélte meghatározottnak az est színvonalát: „A hangjuk még kamasszós, de már érdemes rájuk odafigyelni.” Félreértés ne essék: az esten nyolc költő mutatkozott be. Fialok, de már jóval túl a húszon, ami költőknél gyakran jelentette a pályá végét. Ezért nem érthetünk egyet az est címevel sem. Nem „költők indulásának” lehetünk ugyanis szem- és fültanúi, hanem költők érkezésének. „Megkészt”, „lassan érő” nemzedék volna ez? Inkább „megkésztet” nemzedéknek mondanám. Ennek bizonyítását azonban e cikk keretei nem teszik lehetővé.

A jól sikerült est második részében a Szegei Nemzeti Színház, az Egyetemi Színpad és a Minerva Színpad művészei adtak elő a költők műveiből.

T. F.

Író-olvasó találkozó

Jól sikerült író-olvasó találkozót rendezett a Művelt Nép Könyvtár Vállalat áprilisban a Semmelweis úti leánykollégium társalgójában. Csoóri Sándor mellett egy másik fiatal költőt, Sumonyi Zoltánt is megismerhettük. Először a kollégium néhány tagja mutatott be verseket tőlük; majd a hallgatók kérdéseire válaszoltak az alkotók. Érdekes és elgondolkasztó volt Csoóri véleménye és javaslata a korszerű irodalomoktatással kapcsolatban (amely vitát — végső soron — nem tudott lezárni a Népszabadság). Ez után a művészi témák állandóságáról és a formák változásáról beszéltek. Utójára maguk az alkotók olvasták fel legfrissebb verseiket, amelyeket nagy tapsal jutalmazott a hallgatóság.

KARIKÓ SÁNDOR

Elítélt és ítélethozó

Kósa—Csoóri filmjének bemutatója a Maximumban

Statikus drámaiság, történelmi tablók sorozata — hanzanak a vélemények Kósa—Csoóri filmjéről. Hiábavaló a cselekmény gazdagosságát számonkérni egy olyan filmtől, melynek célja nem elsősorban a történelmi tény rekonstrukciója. A szándék több ennél: feltárni a mögöttes húzóerő vonalakat és az ezek keresztveződéséből létrejött csomópontokat, amelyek drámaiságára a film épül. Az alkotók érdeme, hogy sikerült megteremteniük ezt a drámaiságot, nemcsak a film szerkezetében, hanem lélektanilag is, a szereplők belső világában. Országnyi indulatok sűrűsödnek Dózsa, Lőrinc pap, Werbőczy alakjában. Az ítélet kihirdetésekor Dózsa premier planban élénk vetített arca illusztrálja ezt a végső fokozott feszültséget, tetőpontját annak a küzdelemnek, amelyet elsősorban önmagával vív. A személyiség szerepe a forradalomban, egyén és tömeg viszonya, osztályérdek és a nemzet sorsa, a vezéregyéniség történelmi szerepe — ezek a problémák foglalkoztatják a film alkotóit. Egyetlen személyre redukálva: Dózsa az, aki valamennyi problémával egyszerre találja szembe magát. Fővezérré való kinevezése után a Deák és Lőrinc pap mutat rá az igazi feladatra, más-más oldalról megközelítve ugyan, de azonos céllal: a szegények felszabadításának céljával. Dózsaival való vitájakat, szembekerüléseket sodró erejű, feszültséggel teli jelenetek motiválják. (Ilyen a Deák megjelenése.) Kósa nem törekszik magyarázatokra, mégis a visszaemlékezésekkel szétfordított cselekmény egésze formálódik, a villanásnyi jelenetek a film folyamán egyre élesebben megvilágítják az írók mondanivalóját. Dózsa kettős felelősség súlya alatt gyöttrődik; Mint hadvezér, a

nép érdekeit kell szolgálnia, ezek az érdekek azonban szükségszerűen arra készítik, hogy saját magát mint személyiséget alárendelje a közös akaratnak. Ennek esik áldozatul a Deák vagy a megtorlást-elítelő Kovács. („Ez már nem háború, itt nekem is parancsolnak a katonáim” — fogalmazódik meg a forgatókönyv lapjain.) Másfelől a saját lelkiismerete előtt kell számot adni tetteiről — ez a nehezebb. Werbőczy politikai érveléseit csupán az eszével tudja elfogadni, tudata, érzelmei, származása révén megmásíthatatlanul a néphez kötődik. Dózsa felelőssége az ítélet pillanatában a legnagyobb, mert saját sorsával együtt nyolcvanezer ember sorsa felett dönt. Az ítélet jelentőségét így kettős funkció hangsúlyozza: Dózsa egyszerre elítélt és ítélethozó. Gyötrelmeit, indulatait Bessenyei játék tolmácsolja lenyűgöző drámaisággal, elhithető erejű átéléssel. Évszázadok múltjából elénkhozva formálja meg Dózsa vívódásaiban is mélyen emberi alakját, melynek Szervátusz fasobrait élőben mintázó arcok, 16. századi Magyarországot túrköző környezet ad méltó hátteret. Ember és táj szerves egysége valósul meg a filmben, amely nemcsak az atmoszférateremtést, hanem a szerzők mondanivalójának kifejtését is szolgálja.

Április 17-én volt Kósa—Csoóri filmjének premier előtti vetítése az Ady téri Auditorium Maximumban. A nagy érdeklődés mellett lezajlott vetítést vita követte, melyen a film alkotói is részt vettek.

GYÖRFFY ZSUZSA

A néprajzkör sikere Pécsen

A főiskola néprajzkör Szabó Zsuzsa által vezetett folklor-színpada április 19-én Pécsen vendégszerepelt nagy sikerrel.

A nagyrészt kollégistákból álló együttest a Petőfi leánykollégium vitte a Pécsi Tanárképző Főiskola kollégiumának meghívására. Így a mintegy húsz tagú csoport Zsombó és Csongrád után a szép deldunántúli városba utazhatott, két napig élvezve a kolégium és a főiskola meleg vendégszeretét.

Az előadott folklor-műsor mottója Nagy László Tűz című versének kezdősora, a tűz, mint a fiatalság, a szerelem, a mindig megújulás képességének, az emberség melegének jelképe, a költészet egyik archetipusa.

A közösségi és az individuális talajban továbbtermékenyülő hagyomány a műsorfelelősködést tekintve is szerencsésen kötött házasságot: a népdalfeldolgozások, versek, népdalok, mondókák, stb. nemcsak motívumhoz fűződő egységet képeztek, de majdnem mindenütt illeszkedő epikus sort is alkottak. Epikai lendülettel a pergő, diafilmes, tehát vizuális konferálás is adott, kiltatta az élőkonferálás monotonitását, ugyanakkor azt a lehetőséget is, hogy az összefüggésükben is mondanivalót hordozó részek elszakadjanak egymástól.

A sikerhez nagyban hozzájárult a társulat barátjának, Bodás Lajos zongoraművésznek a szereplése, aki furulyaszóval is meglepte a hallgatóságot.

Az előadás gyenge pontja a versmondás volt, annál többet kaptunk énekekben-zeneben, és amit nem lehet megtanulni; tűzben. A közönség is tűzbe jött, s amikor a vastaps abbamaradt, Faragó Laura kezdeményezésére már közösen énekeltek.

A folklorcsoport ugyanezt a műsort nagy sikerrel ismételte meg a főiskolai kollégiumi napok keretében.

BÓKA ROBERT

Kiállítás — műfordítási verseny

Lenin a képző- és iparművészetben címmel grafika, plakát, bélyeg ex libris és jelvény kiállítást rendezett a Tanárképző Főiskola Orosz Nyelv- és Irodalom Tanszéke. Értékeltek a centenáriumi tiszteletére meghirdetett műfordítási versenyt is. A résztvevő 31 hallgató közül Haid Katalin, Bárdos Vera és Gyarmati Andrea ért el kiemelkedő eredményt.

Bölcsészek szellemi vetélkedője

Április 23-án az Auditorium Maximumban zajlott le a BTK hagyományos szellemi vetélkedője. A versenyt, mint az eddigieket is, nagy érdeklődéssel figyelte a közönség, annál is inkább, mert a tét ezúttal jelentős volt: a KISZ-bizottság tíznapos Express-beutalóval jutalmazta a győztes csapatot. E folyamatoként öt főnyi csapat indult a hat kérdés csoportból álló versenyen. A kérdések között is érdekesek, tanulságosak voltak. A vetélkedő eredménye

a következőképpen alakult: I. helyezést a harmadévesek csapata, II. helyezést a negyedévesek csapata ért el, az ötödévesek a III. helyen végeztek.

A II. illetve III. helyezetteknek kijáró 70 és 50 forintos könyvtalványt, valamint az Express-beutalót — ugyan-csak hagyományosan — dr. Karacsonyi Béla docens adta át.

GY. ZS.

Acta diurna

Az egyetemek épületeit, kollégiumait járva az utóbbi időben többször firtogtattam a tollam hegyén a glossza-téma. Nevezetesen az aktuális tudnivalókat rég elavult közleményeket hirdető papírfecnikkel összekészít, vagy éppen üres — boldogabb időkben faliújságnak titulált — gazdátlan, gondozatlan falitáblák láttán. S hogy végül is most mégsem ezeken élcelődöm, az az Apáti Kollégium portájával szembenlevő falnak, pontosabban a rajtalevőnek köszönhető. Megjelent ugyanis ezen a falon néhány héttel ezelőtt egy hatalmas fehér kartonlap. Tetején az „Acta diurna” felirással, ötletes rajzos beosztással; sok érdekes aktuális közleményt, szellemesen, figyelemfelkeltően megfogalmazott hírdetést, a „ház tájának” mindennapos tudnivalóit közhírré tevő írással.

— Először meglepődtem, kételkedtem, azt hittem, valaki meg akar fosztani egy jó témától; erősen figyelni kezdtem. Megérte! Még akkor is, ha a glossza ugrott. Az újszerű faliújság szerkesztői ugyanis meggyőztek arról, hogy ha van ötlet, leleményesség némi humorérzék és lelkesedés, tudnak még a szegei egyetemisták is produkálni ebben a „műfajban”. Újat, érdekeset, jót, színvonalasat. Bátran merem ajánlani az apátysok kezdeményezését valamennyi más karok és rendek figyelmébe követendő példaként. Érdemes megnézni! S biztos vagyok benne, hogy a szerkesztők szívesen adják át tapasztalataikat minden érdeklődőnek. Abban viszont kételkednek, hogy valakire is megharagudnának, ha tőlük tanulva a közeljövőben mind több tartalmas érdekes, színes faliújság — vagy ha úgy jobban tetszik „faliacta” — jelenne meg az egyetemeken és kollégiumok folyosóin.

— SZ —

Kollégiumi Napok 1970

A Szegei Tanárképző Főiskola három kollégiumának diákbizottságai ez év április 25—26-án is megrendezték a már hagyományosnak számító Kollégiumi Napokat.

A gazdag, sokféle igényt kielégítő műsor — sorozat 25-én Hegedűs András főiskolai igazgató ünnepélyes megnyitójával kezdődött. A délután folyamán Lendvai Ferencel, a Szegei Nemzeti Színház igazgatójával és Hegedűs Andrásal beszélgettek a hallgatók Németh László „Az írás öröge” című drámájáról. A beszélgetésen jelen volt Németh Csilla, az író lánya is.

Az irodalmi rendezvényvel egy időben zajlottak le a következő sportesemények: a három kollégium asztaliteniszbajnoksága, szimultán sakkverseny, valamint a kosárlabda és tollaslabda házbajnokságok döntői. Az első nap táborúzzal, vidám műsorral ért véget. Másnap délután a kollégiumok labdarúgócsapataink közmérkőzésére került sor.

A két nap programját háromféle kiállítás egészítette ki: a Lenin centenáriumi alkalmából rendezett, a képzőművészeti és a kézimunka kiállítás. A színvonalas műsorok egy szép hagyomány életképességét bizonyítják.

T. KOVÁCS JUDIT

A SZOTE KISZ V. B. állást foglalt

A SZOTE KISZ utolsó két VB ülésén a következő határozatok születtek

Lapszemle

A KISZ vezetők számára beindították a „LAPSZEMLE”-t, melynek kidolgozásához az agit.-prop. munkacsoport bevonásával a tájékoztatási munkacsoporton belül kell megvalósítani.

✱

Pártépités

Folyamatosan napirenden tartjuk a pártépitésről és a szervezeti felépítésről kapcsolatos kérdéseket. Szeptemberig felülvizsgálva azokat lezárjuk.

✱

Külföldi kiküldetés

A VB egyhangú határozata alapján a Lengyelországban és Bulgáriában tartandó TDK Konferenciákra Czeglédi Etelka, Nagy Ferenc, valamint Jancsó Gábor utazik.

A VB régebbi határozata alapján a költségek 30%-át a hallgatók térítik meg.